

Za Redakcją odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy
Wilhelmskim placu pod Nr. 15.

Dziennik Poznański
wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
poświęconych.

Cena ogłoszeń (inzeratów):
na pierwszą stronę 15 fen. — Reklamy od wiersza
drobny 30 fen. (incl. tłumaczenia).

Listy
do Redakcji, Administracji i Ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI

Przedpłata kwartalna
wypość w Poznaniu 7 marek 50 fen., w Państwie niemieckim i w Austrii 9 mar. 15 fen., w Belgii, Włoszech, Szwajcarii, Serbii, Ameryce, w Danii, Francji Anglii i Szwecji 12 mar.

Przedpłata i ogłoszenia
przyjmują się w Ekspedycji; przedpłata przyjmują w monarchii pruskiej oraz w państwach do niej należących pocztowego niemiecko-austriackiego okręgu pocztowego. W innych krajach zaś tylko nasze agencje, na których pośrednictwem (sobacz niżej) można także przesyłać ogłoszenia do eksp. Dziennika Pozn.

Rękopisma

nadawane Redakcji nie zwracają się i nie są one będą

Ajencye Dziennika Poznańskiego:

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raackowski, Rue du Faubourg Poissonnière 33. — Ogłoszenia dla Dziennika przyjmuje w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2. — W Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 43. A. Retemeyer, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“ Behrenstrasse 24 i Central-Annoncen-Bureau der Deutschen Zeitungen, Mohrenstrasse 45. — W Bremie: R. Schlotte. — W Wroclawiu Danbe, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Pleszku: L. Zboralski.

Czas odnowić przedpłatę!

Warunki przedpłaty pozostają te same co w ubiegłym kwartale.

POZNAŃ, 20 grudnia.

Na brak depesz odnoszących się do przedwstępnych narad carogrodzkich nie możemy się uskarżać, natomiast bardzo niedostateczne są szczegóły mogące nas pouczyć lub wskazać, przynajmniej w przybliżeniu, jaki będzie stateczny tych obrad wynik. Biura telegraficzne zapewniły i zapewniają nas bezustannie, że od samego początku dyskusji przedkonferencyjnych dała się dostrzec w tonie zebrania pełnomocników zagranicznych budząca nadzieję harmonia, uprawniająca do nadziei, że wynalezienie wspólnej podstawy ugodowej nie ulegnie zbyt wielkim trudnościom. Depesze nawet donosiły i to w tonie katerycznym, że pełnomocnicy porozumieć się już zupełnie co do przyszłego ukształtowania tak Serbii jak i Czarnogóry. Wiadomość ta świadczyłaby niezawodnie, iż dobre porozumienie mocarstw nie jest iluzorycznym — gdyby przedwzrostkiem była zgodna z istotnym stanem rzeczy. Dziś niestety okazuje się, że wiadomość o zrehabilitowaniu granic Serbii i rozszerzeniu obszarów czarnogórskich polegała na złudzeniu. Dalej donoszą z Carogrodu, że wszelkie są widoki, iż zawieszenie broni między W. Portą a Serbią i Czarnogorą zostanie przedłużone na przeciąg 6—8 tygodni. Zawieszenie broni kończy się z Nowym Rokiem, przedłużenie zaś jego przeciągnęłoby się mniej więcej do drugiego połowy marca. Możnaż to nazwać praktyczną zdobyczą układów przedkonferencyjnych? Czyż nie byłoby to raczej uprawnionym powodem do przypuszczenia, — że pewne czynniki zamierzają przewlec układy przez zimę, by tym wygodniej z tonięjącymi lodami i śniegami przystąpić do dzieła? Dalej powiada, że konferencyja powzięła już stanowczo swoje uchwały i przelała je rządowi odnośnym do zatwierdzenia. Gdyby uchwały te zawierały coś pozytywnego, gotowibyśmy uwierzyć, — że trud i prace przedkonferencyjne nie stracone. — Sądząc atoli z tego, co podała paryżki Tem p s, trudno do uchwał tych zbyt wiele przywiązywać nadziei. Rosya, mówi organ francuski, nie upiera się ani przy okupacji własnymi wojskami, ani przy rozbrojeniu ludności muzułmańskiej w prowincjach objętych powstaniem. Natomiast Rosya ma się przychylić do okupacji mającej się dokonać przez wojska neutralne. Ależ gdzie się znajduje państwo neutralne, które chciałoby się podjąć tak wielkiego ciężaru? Czyż podjęłaby się go Szwajcaryja lub Belgia, Dania lub Szwecya? Włochy miały już stanowczo oświadczyć, że nie wezmą na siebie roli państwa okupacyjnego, dzienniki zaś francuskie przemawiają kategorycznie przeciw projektowi okupacji wojskami francuskimi.

Wedle dzienników petersburskich właściwa konferencyja zbierze się 23 bm. a program jej ma być następujący: 1) Dyskusya nad warunkami, pod któremi pokoj ma być zawarty między W. Portą a Serbią i Czarnogorą, 2) ułożenie reform dla prowincji objętych powstaniem, 3) oznaczenie formy rękopisów zapewniających przeprowadzenie reform.

Dotychczas nie odbyło się proklamowanie zwlekaną z tygodnia na tydzień tureckiej konstytucji i trudno nam uwierzyć, by nastąpiło to w tym jeszcze miesiącu, jak to niektóre zapewniają dzienniki. O zatargach w nie dywanu, zatargach, którym zaprzeczono urzędowo, pisze korespondent Timesa: „Wielki wezry, — który codziennie zapada kilkakrotnie na zdrowiu i tyleż prochyłodzi do zdrowia, podając się prztyłm do dynmisy, jest za starym, za uczciwym i zanadto Turkiem, by mógł pogodzić się z ideami Midhada paszy i uwierzyć w skuteczność osławionej konstytucji. Nie należy też ludzi się, by sprawa ta naprzód postąpiła. Do tego jedna jeszcze przylączy się przeszkoda, o której pierwiej nie myślano. Gdy przedłożono sułtanowi artykuł określający władzę sułtana, zauważył tenże, iż kwestya ta nie dotyczy jego samego, lecz i jego następców. Wezwał przeto do siebie swoich braci i zapytał ich, czy zgodzą się na ograniczenie najwyższej władzy. Żaden z książąt — a obrobili ich pierwiej już wielki wezry — nie dał potakującej odpowiedzi, poczem wielki wezry i Midhad pasza raz jeszcze odegrali oklepianą komedya z dynmisy, które — jak wiadomo — nie zostały przyjęte.”

W parlamencie włoskim interpelowano wczoraj przy obradach nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych co do stanowiska, jakie zajmuje rząd włoski w obec kwestyi wschodniej. Telegram podał nam już w streszczeniu odpowiedź ministra Depretisa. Dzisiejsza depesza uzupełnia wczorajszą relacya telegraficzna i dla tego zmieszczamy ją tu dzisiaj. Prezes gabinetu Depretis oświadczył, że rząd nie może w chwili obecnej wdawać się w szeroka nad tym przedmiotem dyskusya i ogranicza się jedynie na zaznaczeniu, że nie może zrywać z traktatem paryskim, na podstawie którego bierze wspólnie z innymi mocarstwami udział w dyskusji nad poruszoną sprawą. O postawie rządu decyduje w obecnych okolicznościach z jednej strony potrzeba zachowania dla Włoch pokoju, z drugiej dyplomatyczne stosunki królestwa, przyczem rząd ani nie zapoznaje obowiązku ludzkości i cywilizacji, ani też da się uprzedzić tam, gdzie idzie o jak najszybsze polepszenie losu ludności chrześcijańskiej w Turcyi. Mówca wszelką nadzieję, że pojedyncza misya rządu włoskiego dojdzie do skutku, uważa za niemożliwą.

Z Londynu telegrafują, że odbyła się tam rada ministeryjna, w której wzięło udział 11 członków gabinetu.

Przedmiotem narady były prawdopodobnie nowe instrukcye dla margrabiego Salisburego w odpowiedzi na tegoż sprawozdanie o układach przedkonferencyjnych.

Izba grecka uchwaliła pożyczkę w kwocie 10 milionów na nadzwyczajną organizacya wojska.

Wreszcie nadmieniamy tu, iż w dniu wczorajszym po zamknięciu Dziennika doniesiono nam telegraficznie z Berlina, iż dr. Niegolewski miał mowę w parlamencie przy obradach nad organizacya sądownictwa — mowę, która wywarła wielkie wrażenie. Dziś korespondent nasz berliński w korespondencji pod właściwą rubryką obszerniej o tem donosi. Dr. Niegolewski mówił z energią i świetnie — na stenograficzne zapiski oczekujemy niecierpliwie; tymczasem podajemy pod właściwą rubryką mowę dr. Komierowskiego.

* Na walnem zebraniu wyborczem w

dniu wczorajszym w Krotoszynie odbył się postawiono jako kandydatów na posłów do parlamentu niemieckiego następujących panów: H. Krzyżanowskiego, Fr. Chełkowskiego, Wł. Przyłuskiego, Adama ks. Czartoryskiego, T. Magdzińskiego i St. Rożańskiego. Dwaj pierwsi, mimo postawienia siebie na kandydatów, ewen. wyboru nie przyjmują.

* W ogłoszeniu pana Jackowskiego jako przewodniczącego w prowincjonalnym Komitecie wyborczym dla Prus Zachodnich, które w numerze 289 Dziennika podaliśmy, a które w miejsce p. W. Komierowskiego stanowią kandydatem do parlamentu pana Józefa Prądzynskiego z Skarpy, zaszła ta, jak pisze Gazeta Toruńska, omyłka, że okręg wyborczy, w którym p. Prądzynski kandyduje, oznaczono jako złożony z powiatów złotowskiego i człuchowskiego. Tak nie jest, jak to już z poprzedniego zdania w ogłoszeniu widoczna. Okręg ten złożony jest z powiatów złotowskiego i wałeckiego i na te powiaty złotowski i wałecki p. Józef Prądzynski z Skarpy kandydaturę przyjął.

Mowa

posła

dr. Romana Komierowskiego.

Na onegdajszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego podczas obrad w trzecim czytaniu nad organizacya sądownictwa, zabrał głos poseł nasz dr. Roman Komierowski i powiedział, co następuje:

Panowie! Rodacy moi i ja uważamy za potrzebne określić bliżej w obecnym stadium obrad stanowisko, jakie zajmujemy przy głosowaniu nad przedłożonym dziełem prawodawczem.

Nasamprzód przeto, zanim rozwiódę się nad doniosłością zasad dzieła prawodawczego, pozwól sobie scharakteryzować ogólnie wrażenie, jakie na nas wywarło.

Powiadam panom tedy otwarcie i szczerze, że w dzieło prawodawcze włożyliście wiele rezultatów pilnej pracy niemieckiego ducha na polu nauki prawa i w tej mierze należy wam się nasze zupełne uznanie. Lecz tak dalece tylko rozciąga się nasze uznanie. Polityczne bowiem stanowisko nasze, które w obec was zajął i zajmujemy, nie ma nic wspólnego z uczuciem niemieckiej jednoci, które was ożywia i które przez niniejsze dzieło prawodawcze chcecie pod prawnym względem naprzód posunąć.

Przy tej sposobności nie mogę przecież zamilczeć o wrażeniu, jakie wywołać musi zamiar wasz stworzenia na podstawie przywróconej jednoci i połączenia szczepli niemieckich, i niemiecko-narodowego prawa, a mianowicie, że zamiar taki postawienie naśladownia godnym przykładem i dla innych szczepli innego pochodzenia, które czekają jeszcze na dalszy swój rozwój.

Zanim, panowie, rozwiódę się nad politycznymi punktami występującymi w waszym dziele prawodawczem, pozwól sobie i czysto prawną, jurystyczną naturę jego, jak mi się takowa przedstawia, bliżej określić. Pod tym względem dla nas, przy sądziu przedłożonego projektu, którego doniosłość w motywach wypowiedzieliście, bo czytamy w nich:

„trzy wielkie dzieła prawodawcze, ordynacya procesu cywilnego, ordynacya procesu karnego i ordynacya postępowania sądowego są organiczną całością, tak są ze sobą powiązane, tak są zależne wzajemnie od siebie, że żadne nie może istnieć bez drugiego. Prawo o urządzeniu sądów jest mianowicie wspólną podstawą i od niego głównie zależą obadwa prawa o postępowaniu.

powstaje pytanie, które, rozpatrując się w doniosłości całego projektu prawodawczego, stawiamy sobie w następujący sposób: Jakimiż są stosunki prawne, obrona i bezpieczeństwo prawne w obec nas Polaków? — Czyli innymi słowy: Czy wy, panowie, naród niemiecki, dalsieście nam w rezultatach waszej działalności pod prawnym względem taki udział, jaki dać obowiązani byliście moralnie i politycznie, wciel

ając nas wbrew naszej woli do swego państwa?

Panowie! Na pytanie to sami przecząco odpowiadaliście. Pojedynczych przy drugim czytaniu postawionych wniosków nie uwzględniliście; bądź to zachowajcie się w obec nich obojętnie, bądź też odrzuciliście je zwłaszcza nad wnioskiem posła Taczanowskiego i towarzyszy wniesionym do komisji sprawiedliwości, żądającym uwzględnienia polskiego języka krajowego, stosownie do międzynarodowych traktatów w byłych polskich dzielnicach, żądającym uznania języka polskiego obok niemieckiego jako języka krajowego, przeliliście w komisji sprawiedliwości do porządku dziennego. Panowie! Z całą słusnością sądziliśmy, że w czasach, w których uznanie języka krajowego uważanem jest za tak nieodzowne dla bezpieczeństwa prawnego, iż uznanie to należy do głównych zadań Rosyi dla uciśnionych przez Turcyę szczepli słowiańskich, że w tym czasie komisya sprawiedliwości w wysokim swem zadaniu uwzględnienia prawnego bezpieczeństwa każdego, bezpieczeństwo to prawne zagwarantuje nam Polakom przez odpowiednie przepisy.

Panowie! Nie uzasadniliście tej ważnej sprawy i nie uczuliście potrzeby poddać ją pod szersze obrady, skutkiem tego i wartość całego dzieła prawodawczego, które jak stoi w motywach „całość organiczną tworzy“, jest nader małą, a nawet szkodzi naszym interesom w wysokim stopniu, jak to moi przyjaciele polityczni podnieśli. Nie chcę już wracać się do jasnych, obszerniejszych wywodów przytoczonych tu panom przez moich politycznych przyjaciół. Powiem wam tylko, panowie, że nie tylko odmawiać nam bezpieczeństwa prawnego, ale nadto odmawiać nam wszelkiej obrony praw. Protestuję przeto przeciw aktowi gwałtu spełnianemu na pewnej części polskiego narodu, przykrego do was przeciw swęj woli i protestuję przeciw kompetencji i prawu specyficznemu niemieckiego prawodawstwa, do łamania samowładnie międzynarodowych, nadanych nam gwarancji. Jeżeli przecież z politycznych względów chcecie nam zaprzeczyć bezpieczeństwo naszych prawnych interesów, to mogą was zapewnić, panowie, że odnośny rząd w najwyższych interesach naszych ojczyźnych zwyczajów i religii szkodzi nam i zapory stawia, iż nie ma potrzeby tej surowości sprzeciwiającej się wszelkiemu wolnemu rozwojowi, którą chcecie pomicieć pomiędzy polityczne paragrafy procesu karnego. Ponieważ więc, panowie, jak powiedziałem, nie mieliśmy nigdy poczucia politycznej jednoci z wami, i nie pragniemy jej nigdy, nie możemy brać żadnego dalszego udziału w dziele, które żąda tylko rozwoju waszjej narodowej samowiedzy — i właśnie dla tego polityczną klęskę naszą, jaką nam panowie zadajecie, zniesiemy z tą nadzieją, że może w nie zbyt dalekiej przyszłości, Opatrzność pozwoli nam narodowy nasz rozwój przez stosowne prawa samodzielną naprzód posunąć. (Głosy: Oho!)

Głosujemy przeciw całemu projektowi prawodawczemu.

Wiadomości urzędowe.

Król nadał zwyczajnemu profesorowi medycznego wydziału przy uniwersytecie berlińskim dr. Leyden, charakter tajnego radcy medycznego.

Korespondencya Dziennika Poznańskiego.

Warszawa, 17 grudnia.

(Nominacya komisarza cywilnego przy armii rosyjskiej. — Przypisane egzamina studentów medycyny. — Premiowany wystawcy na wystawie filadelfijskiej. — Praca kobiet. — Instytut naukowo-rolniczy. — Nowe pisma. — Opera. — Bazar gwiazdkowy.)

(a) Pogłoski o mianowaniu jednego z najgorliwszych członków b. komitetu oporządzającego Królestwo po powstaniu ze wszystkich poczynności naszych instytucji państwowych i administracyjnych — komisarzem cywilnym przy armii rosyjskiej, mającej zająć Słowiańszczyznę turecką, sprawdziły się, z tym jeszcze dodatkiem, że Prawitwielstwiennyj Wiestnik do nominacyi tej dodał komentarz, iż głównym jej celem jest urządzenie kwestyi włościańskiej w Bułgaryi. W obec zatem spełnionego faktu, jeżeli Europa w skutek odbywających się obecnie konferencyi carogrodzkich nie zagrozi Rosyanom drogi do Turcyi, zapewnić możemy Bułgarów, że po wyjściu z ich kraju wojsk rosyjskich (?) kraju swego nie poznają.

Pomimo jakoby pokojowego obrotu, jaki zapowiadają przedwstępne narady dyplomatów w Carogrodzie, Rosya dalej prowadzi swe przygotowania wojenne a nie mogąc w swoich krajowych fabrykach w krótkim czasie mieć wygotowanych potrzebnych dla armii przyborów, że znaczni obywatelami zwraca się także i do fabryk w Królestwie — na sposób pruski z r. 1870 — regularny rozwój przemysłu, mając korzystnymi ale chwilowymi tylko zapotrzebowaniami. Czy jednak wysiłki te po wojnie nie doprowadzą państwa rosyjskiego do ogólnego krachu ekonomicznego, jak to miało miejsce w Niemczech po zwycięstwach francuskich, szczególnie przy naszej walucie papierkowej mocno obawiać się można.

Przypisane egzamina studentów medycyny na 5 kursie tutejszym uniwersytetu w ubiegłym tygodniu ukończone zostały i dostarczyły dwudziestu kilku lekarzy — którym proponują po 2000 rsr. rocznej pensyi w razie udania się do armii czynnej. Kilkunastu zaś mniej uzdolnionych studentów, którzy egzaminów zdać nie zdołali — zaraz po Nowym Roku w dalszym ciągu słuchać będzie programem dla 5 kursu przepisanych wykładów i za rok zaledwie dostanie się do stopnia lekarza.

Od czterech dni odbywa się tu doroczny spis wojskowy kategorii tegorocznych rekrutów, ale wbrew oczekiwaniom, jakie urosły w skutek gwałtu na urlopowanych w listopadzie dopełnionego, odbywa się zupełnie tak spokojnie i porządnie jak w latach ostatnich, to jest przez losowanie i za dnia dokonywane wzywianie na punkt zborny na Pradze.

Nareszcie pisma rosyjskie ogłosiły listę wystawców z carstwa i Królestwa, którzy na wystawie filadelfijskiej odznaczeni zostali. W liście tej co do naszych wystawców przynajmniej nie znajdujemy ani jednego jakakolwiek wyrażną nagrodą odznaczonych. Medali bronzowych tylko do 40 dostało się przemysłowcom naszym, między którymi aż 16 medali otrzymały cukrownie Królestwa, Podola i Ukrainy, zresztą zaś spotykamy mniej więcej te same nazwiska i firmy, które już na wiedeńskiej wystawie odznaczone zostały.

Jako objaw prawdziwego postępu Królestwa w ostatnich latach na zaznaczenie zasługujące poczuć się do obowiązku pracy dla chleba, niewiast naszych, nawet z najwyszkolniejszych stanów. Na wystawie rolniczej z r. 1874 pamiętamy rozmaite wyroby ręczne hrabiów Zamoykich z Maciejowie dokonane, na ostatniej wystawie powszechnej wyroby rękawicznice panny Kurnatowskiej z Kaliskiego itp.

Mówią też, że zarząd naszego muzeum przemysłowego szlachetnym tym usiłowanom niewiast pragnąc przyjąć z radykalną pomocą dla otwarcia im łatwiejszych dróg zbytu, w jednym z najbliższych miesięcy zamierza urządzić specjalną wystawę czasową „pracy kobiecej“. Ciekawimy bardzo, czy wasze Wielkopolanki staną także do współubiegania się z naszymi paniami, w tym nowym jeszcze lecz tak narodowej naszej pozycyi odpowiednim a zacnym turnieju?

Wiadomo wam zapewne, że przed nie wielu laty instytut gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa, jedyny wyższy zakład naukowo-rolniczy w Królestwie, z Marymontu pod Warszawą, przeniesiony został do historycznych Puław w ziemi lubelskiej, niegdyś rezydencyi książąt Czartoryskich. Zakład ten po takich kierownikach zasłużonych dla postępu agronomii naszej jak Oczapowski, Zdzitowiecki a w końcu Przysański, lubo znalazł się na nowym miejscu może we właściwszych warunkach dla pracy rolniczej swych wychowawców, oddany przecież pod dyktando Rosyanina, od kilku lat rozwijać się przestał, chociaż w gronie swych nauczycieli posiadają kilku Polaków, z wyższą wiedzą naukową i zamiłowaniem przedmiotu. Od roku dopiero nieszczęsną tę dyrektura zmieniła, a Instytut ten obecnie silniej niż dawniej rozwijać się poczyną. Stósunkowo mało jest on jeszcze uczęszczany przez naszych synów obywatelskich — ale brak szkół rolniczych na Litwie i Rusi, sprawia, że zamtąd otrzymujemy on znaczny kontyngens uczniów, a liczba ich ogólna w bieżącym roku już 134 wynosi. — Otóż obecnie dbali o jego rozwój profesorowie Polacy, skłonili nowego dyrektora, że wyrobił u władzy wezwanie do wszystkich gubernatorów, aby zachęcali rolników krajowych do składania ofiar z produktów krajowych dla zwiększenia zbiorów naukowo-rolniczych tegoż Instytutu. O ile usiłowania te pożądaną skutek osiągną, przewidywać trudno — lecz jako oznaka żywotności jednego rolniczo-naukowego zakładu naszego, na wzmiankę tu zasługują.

Raz wszedłszy na rolnicze tory, donoszę Wam także, że liczbe pism naszych periodycznych, których wydawnictwo zapowiedzianem jest od Nowego Roku, powiększy jeszcze jeden dwutygodnik: Gospodyniniewiejska pod redakcyą pana Lipińskiego. Ile ten praktyczny dwutygodnik będzie miał wartości przewidzieć trudno po ukazaniu się pierwszych numerów, postaram się objaśnić wasze wiejskie gospodynie, czy go prenumerować warto.

Nie wielką liczbę kalendarzy specjalnych, jakie dotąd wydawała Warszawa, powiększył kalendarz lekarski na r. 1877 wydany przez zasłużonego profesora uniwersytetu i wydawcę biblioteki medycznej Girsztowta. — Dołączony do konotatnik dla lekarzy Polaków, zapewne użytecznym go uczyni i dla waszych medyków.

Przed samem rozpoczęciem widowisk opery włoskiej nasza miejscowa opera zdobyła się na wprowadzenie krajowej nowości lirycznej na scenę. Jest nią już przed dziesięciu laty przez tutejszego muzyka Müncheimera napisana opera: Stradyota. Operze tej 5-actowej utrzymanej w wielkim stylu oper Wagnerowskiej, z doskonałą instrumentacją, ale z brakiem wybitniejszej harmonii, nie możemy przepowiedzieć powodzenia. Może w Lipsku lub Bayreucie lepszeby powodzenia doznała. U nas Boga dzięki, w dziedzinie opery królujeowski Moniuszko a w dziedzinie dramatu swojski Fredro. Każdy więc autor polski, który na obcym tle utwor swój osnuje, wielkiego powodzenia spodziewać się nie może; dowodem świeżo upadły Pojedynek szlacheckich. Toż samo spotka zapewne Stradyotę, którego libretto na tle historyi weneckiej osnute, zdobne jest w melodye zupełnie obce dla ucha naszego.

Od czterech dni w tutejszych salach readowych w teatrze, odbywa się doroczny bazar gwiazdkowy. Na rzecz ubogich. Sklepy w nim bodaj że jeszcze więcej elegancie są niżeli w poprzednich latach, ale publiczność zwiędza go znacznie mniej. A jeżeli co zanotować względem niego należy, to tę okoliczność, że ze wszystkich sklepów największem powodzeniem cieszy się biorąca w nim udział księgarnia. Tak przynajmniej rozgłaszają po mieście członkowie Towarzystwa dobroczynności codziennie obliczeniem wpływów każdego sklepu bazarowego się zajmujący. Taką pomyślną wiadomością kończy korespondencya dzisiejszą.

Berlin, 19 grudnia.

(Z parlamentu. — Dr. Niegolewski)

(?) Kto polskie uchwalił na wczorajszym posiedzeniu obok utylitarne wniosku postawionego przez ks. E. Radziwiła i centrum do § 208 ustawodawczego.

posyła się franko na żądanie.
 Skrócony wyciąg z 80,000 certyfikatów.
 Nr. 62476. Dobremu Bogu i panu niech będą dzięki.
 Revalesciere usunęła zupełnie 18 letnie bólesci moje żołądka i
 nerwów w połączeniu z ogólną słabością i nocnym potem.
 J. Compert, proboszcz Sainte Romaine des Iles.
 Nr. 89211. Orvaux. 15 kwietnia 1875. Od lat czterech
 używam szczerze Revalesciere i nie cierpię już więcej na bó-
 le w łędziach, które trapiły mnie przez długie lata. Będąc
 w 93 roku życia, cieszę się jak najzupełniej zdrowiem.
 Nr. 45270. J. Robert. Z 28 letnich suchoty, kaszlu, wo-
 mitów, zatwardzenia i głuchoty zupełnie uleczonej.
 Nr. 62845. Proboszcz Boilel z Eerainville. Z astmy z
 częstym zaduszeniem zupełnie uleczonej.
 Nr. 64210. Margabina Bréhan uleczonej z 7 letniej choroby
 wątroby, bezsenności, drżenia na wszystkich członkach, wychu-
 dzenia i hypochondrii.
 Nr. 76877. Florian Köller, k. c. administrator wojskowy.

Grosswardein, uleczonej z kataru, płuc i rur płucowych, zamętu
 w głowie i ciśnieniu w piersiach.
 Nr. 75970. Pan Gabriel Teschner, słuchacz publicznego
 wyższego zakładu handlowego w Wiedniu, uleczonej z rozpa-
 cziwego bólu piersi i rozstrojenia uszu.
 Nr. 65714. Panna de Montlouis, uleczonej z niestrawności i
 bezsenności i wycieńczenia.
 Nr. 75928. Baron Sigmund uleczonej z 10-letniego sparaliżo-
 wania rąk i nóg itd.
 Revalesciere jest cztery razy tak pożywna jak mięso
 i oszczędza u dorosłych dzieci 50 razy inne środki i potrawy.
 Cena Revalesciere za 1/2 funta 1 Mr. 80 fen., 1 funt
 3 Mr. 50 fen., 2 funty 5 Mr. 70 fen., 12 ft. 28 Mr. 50 fen.
 Revalesciere Chocollate 12 filizanek 1 Mr. 80 fen., 24 fi-
 lizanki 3 Mr. 50 fen., 48 filizanek 5 Mr. 70 fen. itd.
 Revalesciere Biscuites 1 funt 3 Mr. 50 fen., 2 funty
 5 Mr. 70 fen.
 Do nabycia przez Du Barry et Comp. Berlin W. 28-29

Passage (Kaiser Gallerie) i u wielu dobrych aptekarzy, dro-
 gistów, specerzystów i sprzedających delikatę w całym
 kraju, w Poznaniu A. Pfahla apteczka, u R. Lux'a, Krug
 i Fabriciusa i u Ryszarda Fischera.
 Przechodząc przez ulicę Bismarcka mimowolnie zatrzyma-
 się oko przy oknach wystawowych p. Towara z Paryża. Po-
 cząwszy od bardzo eleganckich przepysznych biżuterii, znaj-
 dząc tam i najdrobniejsze cacka i przedmioty, które takim a
 nader miłym mogą być upominkiem na gwiazdkę. Bazar pana
 Towara zawiera jak najróżnorodniejsze przedmioty z okydu,
 słoniowej kości, perłowej macicy a wszystko gustownie i z
 wielką wyrobioną elegancją, właściwą tylko Francuzom. Znaj-
 dziez tam i piękne porcelane, różne figurki i postumenty —
 słowem — co tylko może podobać się oku i rzeczywiście przy-
 datne i pożyteczne. Kto chce coś pięknego i nie drogiego na-
 być na gwiazdkę, niechaj spieszy do bazaru p. Towara przy
 Bismarcka ulicy. (5895)

(Nadesłano.)

— Do dzisiejszego numeru Dziennika dołą-
 KSIEGARNIA
M. Leitgeber i Sp.
 Prospekt
 na
Rzewuskiego
powieści historyczne
 Szesć wielkich tomów tylko 16 marek.

Za spokój duszy s. p. (6426)
Wincentego Skarżyńskiego
 odprawi się żałobne nabożeństwo d.
 22 grudnia w kościele św. Marcina
 o godz. 1/2 9 na które zaprasza pozostały

Befanntmachung.
 Bojen, den 17 Dezember 1876. (6437)
 Es wird hiermit zur öffentlichen Kenntnis ge-
 bracht, daß den hiesigen Nachtwächtern, den Com-
 munalbehörden und den Arbeitern der Gas-
 und Wasserwerke der Neujahr-Übung
 streng verboten worden ist.
 Das geprüfte Publikum ersuchen wir, Personen
 welche trotz dieses Verbots den Umgang ausfü-
 ren sollten, uns namhaft machen zu wollen.
 Der Magistrat.

Obwieszczenie.

Mozliwi posiadacze zaginionych podobno
 świadectw przysięga listonosza **Go-
 tliba Hübner** i małżonki jego **Karol-
 iny Hübner** tudzież sp. stolarza **Fran-
 ciszka Mürr** zechcą się do 15 stycznia
 1877 zgłosić do przewodniczącego stowa-
 rzyszenia garmarzy **Ernsdorff**, Garmarska
 ulica Nr. 3 i wykazać swe pretensje. Po u-
 piywie czasu tego ogłasza się wystawione pod
 Nr. 365, 366 i 663 świadectwa za nieważne
 a duplikaty wydane resp. summa assekuracy-
 na wypłacana zostanie.
 Poznań, dnia 18 grudnia 1876. (6438)
Dyrekcja
 głównego stowarzyszenia pogrzebowego.

20

brochurek

politycznej przeważnie treści

poleca Antykwarenia

E. Calliera w Poznaniu

po cenie znacznie zniżonej 1 talara.

Tania gwiazdka dla dzieci

I Serya.

20 przedmiotów za 25 sgr. franko. 1) Nie-
 bo i 2) Polowanie z 12 obrazkami. Są to 2
 nader zajmujące gry dla młodzieży i star-
 szych. 3) Kostka do rzućcia. 4 i 5) Opie-
 kun dzieci polskich. Dwa tomy. Za wiera powie-
 ści, obrazki, wiersze, opisy naukowe. Cena skie-
 powa 1 1/2 tal. 6) Przechadzki po polu i ogró-
 dzie z 69 obrazkami. Cena 12 sgr. Nader zaj-
 mująca i pouczająca książka, uczy np. szcze-
 pić drzewka. 7) Zbiór powiastek dla dzie-
 ci 7 1/2 sgr. 8) Łamigłówki dla dzieci. 9
 Rozwiazania. 10) Książeczka o Kościuszcze.
 11) Powiastki i Bajki. 12) Mały wybór Na-
 bożeństwa dla dzieci opr. 13-16) Cztery ze-
 szyty z obrazkami X. Kard. Ledóchowskiego
 Dr. Marcinkowskiego itd. 17) Ołówek. 18)
 Trzonek. 19) Tuzin piór stalowych. 20) Gu-
 ma do wycierania. Za 5 talarów 7 egzem-
 pl. jeden w dodatku i oprócz tego jeszcze
 nadzw. dodatek obraz Kościuszki barwami
 olejnymi za 20 sgr. Cena zwyczajną powyż-
 szych przedmiotów wynosi blisko 3 tal. Pro-
 szę o wczesne zamówienia.

II Serya.

1. Lech Gra narodowa dla młodzieży, u-
 zająca dziejów Polski. 2. Orzeł biały,
 nowe zupełnie zmienne wydanie, gdzie za-
 chodzi nie tylko orzeł, ale i korona polska, Ko-
 ściusko, dzwon Zygmuntowski, kmię polski
 itd. 3. Kostka 4. Rozwki na dni
 świętne z 4 kolorowymi obrazkami. Cena
 25 sgr. 5. Szopka Lenartowicza do przed-
 stawień jasełek na Boże Narodzenie. 6 i 7
 Pan Jezus Bolesny i Matka Boska. Dwa dzie-
 ki olejne. 8. Żywot Piusa IX dla dzie-
 ci polskich. 9 i 10. Dwa zeszyty z rycinami
 obrony Częstochowy i Kościuszki z Głow-
 kim pod Racławicami. 11. Książeczka z
 zwierzętami z 50 obrazkami. Żywot
 wieka pocztowego przez E. Estkowskiego 13.
 Nauka czytania część I z 7 obrazkami
 14. Część II z 30 rycinami 15. **Mała
 Historia Polska** z obrazkami 100 str.
 zawiera dzieje Polski prozą i wierszem, chro-
 nologia, spis, bohaterów i Świętych Polskich,
 najw. wiadomości z geografii i literatury pol-
 skiej, pieśni polskie itd. 16. **Treny** Kocha-
 nowskiego. 17 i 18 Dwie komedie dla dzie-
 ci n. p. Mały Nauciciel, Imieniny Mamy itd.
 19. **Mała opowiadania** i Komedijka 12 1/2
 sgr. 20. Mała W. X. Poznanski. 21.
 Pudełeczko z 7 farbami. 22. Rysik w drze-
 wie. 23. **Mały Listownik** dla dzieci. 24.
 Turcy do strzelania z Orłem 3. 25. Książ-
 czka z kolorowymi obrazkami. Cena skie-
 powa 3 tal. zniżona 1 tal. obdwie seryje i tal.
 20 sgr. czyli 5 Mrk. za co fr. przesyła, a
 za dopłatą 10 sgr. obraz kolorowy Kościuszki
 13 cali wys. 10 cali szeroki.
J. Chociszewski,
 Poznań, Wodna ulica Nr. 15.

Wielka wystawa gwiazdkowa

w wielkim doborze rozmaitych eleganckich przedmiotów, skórzan-
 nych, galanterijnych, francuskich, angielskich, wiedeńskich i mate-
 riałów piśmiennych itd. po cenach dostępnych w handlu

W. Maszewski

dawniej

Lakiński

Podgórna ul. 9 naprzeciw hotelu francuskiego.

(5988)

Antykwarenia E. Calliera

poszukuje

druków polskich

z lat 1763—1793.

Antykwarenia E. Calliera

poszukuje

druków polskich

z lat 1763—1793.

PISM KRASICKIEGO

wydania paryskiego.

Dodatków do pism Krasickiego

wydania Dmochowskiego.

Przeglądu Pozańskiego i

Encyklopedyi powszechniej,

wyd. Orgelbranda, pojedynczych ze-
 szytów.

Kalendarzy wydawanych przed r.

1800.

Rubrycelli dycezyi poznań-

skiej z lat 1781, 1782, 1809, 1810,

1811, 1813, 1814, 1816, 1817.

Zaproszenie do przedpłaty do

Ziemiańska.

Ziemiańska, tygodnik różniczo-przem-
 słowy, organ Centralnego Towarzystwa Gospo-
 darczego w Ks. Poznańskim, wychodzący
 sobotę w Poznaniu w firmie wielkiego arku-
 sza in 4to, podaje artykuły oryginalne, ko-
 respondencje różnicze i najnowsze rzeczy z
 różniczo i przemysłowego z rycinami.
Ziemiańska zapisywać można we wszy-
 skich urzędach pocztowych albo też przesy-
 łając prenumeratę wprost do Redakcyi w Po-
 znań, Mała Rycka ulica Nr. 1. — Cena
 kwartału w Prusach 1 tal. w Austrii i złr.
 50 cent. — roczna 6 złr. Dla rzeczywiście
 człon. Tow. ku wspier. urzęd. gosp. W. Ks.
 Pozn., dla członków Wydziału techniczno-
 fabrycznego pp. gorzelników oraz dla Kółek
 roln. właścicieli cena o połowę zniżona
 wynosi 1 1/2 marki czyli 15 sgr. kwartału
 którą wprost do Redakcyi przesyłać należy.
 (6441)

Powieści **M. D. Chamskiego:**

NASZE ŻYCIE

wyszedł zeszyt I i rozsyła się prenumeratom
 "Powieść ta jest w 3-ch częściach; pierwsza
 część osnuta na stosunkach Prus Zachodnich
 i Wielkopolski. Prenumeratę na całą powieść
 ożyczy marki (1 tal. 10 sgr.), lub na połowę
 powieści dwie marki (20 sgr.) w którą już
 wliczona i przesyłka pocztowa, przesyłać należy
 przekazami pocztowymi wraz ze swoim dokła-
 dnym adresem; do Księgarni Nowej (W.
 Małacki) w Toruniu. Nadesłając jedną z
 powyższych kwot, odbierają natychmiast ży-
 zeszyty powieści i następną w miarę wycho-
 dzenia pod opaską franco. Blizsze szczegóły
 znajdują się na okładce pierwszego zeszytu. Po
 wyjściu całego dzieła, cena podwyższona będzie
 (6281)

Księgarnia **E. Calliera** poleca

książki do nabożeństwa

a mianowicie znaną

Cichą Lzę

i

Książkę do Nabożeństwa

przez

J. Żdzarską

jako też wiele innych w eleganckich

oprawach w cenach od najniższych aż

do M. 45.

Przyjaciół dzieci

i młodzieży.

tomów zawier. 800 przeszło stron wielkie-
 go formatu 1400 rycin. Jest to najpię-
 kniejszy podręcznik gwiazdkowy dla dzieci.
 Cena zniżona na 2 tal., z oprawą w 1 to-
 mie 2 1/2 tal. (6057)
J. Chociszewski, Poznań.

30 obrazków

religijnych

za 12 sgr. 14 kolorowych, 12 ziciastych i 6
 czarnych. Oprócz Pana Jezusa i Matki Bo-
 skiej (Częstochowska 2razy) zachodzą: s. Jó-
 zef, 4. Piotr, s. Paweł, s. Antoni, s. Józef
 Kaliski, Anioł Stróż, Pius IX itd. Obrazki te
 przydad się mogą na gwiazdkę. Za nadesł.
 12 sgr. w markach poczt. posyła franco.

J. Chociszewski

Poznań.

Najprzedniejszą nie-

znaną dotąd

makę cesarską

poleca **Jedyny skład parowego**

miłyna Innowrocławskiego

Gustaw Heinze

58. św. Marcin 58.

(6439)

Wielka wystawa gwiazdkowa

w wielkim doborze rozmaitych eleganckich przedmiotów, skórzan-
 nych, galanterijnych, francuskich, angielskich, wiedeńskich i mate-
 riałów piśmiennych itd. po cenach dostępnych w handlu

W. Maszewski

dawniej

Lakiński

Podgórna ul. 9 naprzeciw hotelu francuskiego.

!!AVIS!!

Na Gwiazdkę.

Magazyn gotowej damskiej garderoby

15 Wilhelmowski plac 15

połca (5638)

wystawione na **wypredaż gwiazdkową** towary w

największym wyborze, po znacznie niższych cenach stałych cenach.

jako to **kostymy gotowe**, począwszy od 6 talarów **Suknie**

ranne, jubki, tuniki, westki, płaszcze do kapieli,

paletoty cesarskie, **zakłady** z prawdziwego aksa-

mitu począwszy od 12 1/2 tal

Juliusz Freund

15 Wilhelmowski plac 15.

Na gwiazdkę.

dla małych dzieci.

Do nabycia we wszystkich znaczących księgarniach i poznańskich.

Nakład księgarni Ferd. Hössle w Warszawie.

Ach co za przeliscie Abecadło. Przepszany Abecadnik chromolitografowany z

21-a rycinami, opracowany przez Wład. Szymanowskiego, w ozdobyj oprawie kar-

tonowanej. Cena w formie in 8 vo z rycinami kolorowymi 3.10.

czarnymi 3.10.

w formie Leporello (parawanikowym), z ryc. kolorowymi 6.20.

czarnymi 3.10.

Jest to pierwszy tak ozdobny abecadnik w języku polskim. (6097)

Co dopiero wyszło i polecamy:

Znakomite niewiasty

Szkice

przez Wandę Zelenąską.

Zawiera 17 życiorysów z 17 rycinami. Całe dzieło w przepysznej o-

prawie kosztuje 2 tal. i przedewszyst-
 kiem zaleca się na podarek dla panien
 13—17 lat. (6431)

M. Leitgeber.

Na Gwiazdkę

nadchodząca poleca

księgarnia **Żupańskiego**

Wielki dobór

KSIĄŻEK

we wszystkich gałęziach li-

teratury. (5903)

Niektóre po nader zniżonych cenach.

Marcepany nadziewane

i w pudełkach do przesłania stosownie uło-

żone, po 4, 6, 8 i 12 zlp. sztuka, poleca co

Antonięgo Pfitznera

Poznań, Stary Rynek.

Niniejszem nam zaszczyt polecić mój

SKŁAD

wszelkich wyrobów z miedzi i mosiądzu

zaopatrzony w znaczne zapasy naczyń kuchennych jako też

w samowary różnej wielkości i różnego rodzaju, nadmienając, że sa-

movary te, odznaczające się swą trwałością, wyrabiane są w mej własnej

fabryce.

J. KRYSIEWICZ

ś. Marcin Nr. 65.

Tanie podarki na gwiazdkę.

Zegarki kieszonkowe à la Figaro.

Co tylko odebrałem od zegarmistrza **Jaques Gila-**

bert z Genewy nadsyłkę jego sławnych zegarków

remontoir à la Figaro.

Zegarek ten nie otwiera się nigdy, idzie z cudowną

akuratnością, nie potrzebuje żadnych prawie reparacji i jest nad-
 zwyczaj elegancko wyrobiony antique. Mogą takowe nosić dostojni

panowie i panie, lecz również usługę dobrą oddaje robotnikom.
 Szczególniej są polecenia godne dla jeżdżących. Zegarek ten

pożyczany kosztuje 21 Mr. W **oxydzie** nadzwyczaj czy-
 stym 24 Mr. Za każdy zegarek dwuletnią gwarancją. Łaskawe
 zamówienia skutecznie za nadesłaniem należytości

E. Günter

zegarmistrz

Poznań, Fryderykowska ul. 2.

La succursale de la maison H. & C. Balaesque de Bor-

deux recommande

ses vins

en gros et en détail à des prix très modérés.

Le représentant **C. Ribbeck.**

Maison spéciale pour des vins français et espagnols.

Poznań, Fryderykowska ulica 22.

Patent-kieszonkowe machinki do zwijania

papierosów

za pomocą których można cygareta wszelkiej grubości daleko szyb-
 ciej, mocniej i lepiej aniżeli ręką. W czasie zwijania zamy-
 ka się papieros po obu stronach jak to na kliszu
 widać, i tytoń się nie marnuje. (6346)
 Bardzo elegancko wyrobione delikatnie srebrem pociągnięte 1 1/2
 Mr. za nadesłanie należytości lub za zaliczką pocztową rozsyła się
 franko wszędzie. Grosiści i odprężający dalej poszukiwani.
Juliusz Hess Berlin Friedrichstrasse Nr. 205.

Wystawa gwiazdkowa.

Lalki i powoziki dla lalek

zabawki i koniki

do kolebania